

NOVA DOBA

Leto XXI.

Celje, petek 13. oktobra 1939

Štev. 42.

Izhaja vsak petek ob 16. // Naročnina znaša mesečno po pošti 5 din, v Celju z dostavo na dom po raznašalcih 5-50 din, za inozemstvo 10 din // Uredništvo: Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1, prilije, desno; uprava: levo // Telefon št. 65 // Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.666

Zasluzka ljudem!

O važnem vprašanju pozitivne gospodarskega življenja in povečanja zaposlitve je objavil »Trgovski list« naslednji tehtni članek:

Naravna posledica vpoklica ljudi na orožne vaje bi morala biti cela vrsta praznih mest. To se pa ni zgodilo in kdor išče danes službo, ravno tako zaman trka na vrata podjetij kakor prej, ker prostih mest ni. In ni jih, ker je vse poslovno življenje zastalo, ker so poslali tako nazadovani, da dostokrat niti še ostali nameščenci nimajo kaj delati.

Nadaljnji razlog pa je v tem, ker je vsa zasebna iniciativa nazadovala. Ljudje ne zaupajo časom in zato nihče nič ne investira. Denar, kolikor ga je, leži neploden doma in ne poživlja gospodarstva. Poleg tega so nastale še velikanske težave s preskrbo surovin, ki so potrebne naši industriji, zlasti tekstilni. Velika nevarnost je, da se bodo morali mnogi tekstilni obrati ustaviti, ker za loge surovin grede nevarno hitro h koncu. A tudi naša zunanja trgovina je v zastoju in tudi zaradi tega se ne more pozitiviti naše gospodarsko življenje. Prav resna nevarnost je, da bo zabredlo naše gospodarstvo v prav težko stisko, ki jo bo tem teže premagati, čim dalje bo trajala.

Zato bi bilo potrebno, da bi čim prej začeli delati na to, da se gospodarsko življenje poživijo. Kakor so časi težki, se vendar more doseči mnogo, če se resno hoče in če se odločno zagrabi za delo. Ze vojna nevarnost sama daje mnogo prilike za zaposlitev ljudi in za oživljenje gospodarstva, čeprav ta dela sama po sebi niso vedno tudi gospodarsko resnične pozitivne vrednote. Toda danes je položaj takšen, da moramo biti veseli, če se sploh doseže kako novo kroženje v gospodarskem življenju. Zaklonišča, protiletalska zaščita in druge vojne potrebe bi mogle na mah prav močno dvigniti gospodarsko delavnost, ne glede na to, da so vsa ta dela tudi potrebna zaradi naše varnosti. Mnenja smo, da je absolutno dosegljivo, da se morejo ta dela organizirati tako, da bi se mogla izvesti v velikem slogu, in tudi možnosti za finansiranje teh del so podane. Samo nekdo mora začeti z organizacijo teh del, pa naj bo to država, občine ali pa zasebne družbe, ki bi dobile potrebne kredite od države in samouprav. Zadnji način bi bil morda še najboljši, ker se nam tako vsaj ne bi bilo treba bati, da bi se vsa akcija ponesrečila zaradi birokratizma, ki se še vedno pri nas tako zelo šopiri.

Enako bi mogla dati industrializacija dežele velik razmah gospodarskemu življenju in ustvariti polno monozosti za nove namestitve. Še vedno uvažamo celo vrsto predmetov, ki bi jih mogli izdelovati sami, še vedno so naši glavni izvojni predmeti surovine in najskromnejši polfabrikat. Jasno pa je, da se industrializacija dežele ne pospešuje z vedno večjimi davčnimi bremenji, z večjimi trošarinami, socialnimi dajatvami itd. Danes je položaj takšen, da bi morali biti veseli, če kdo sploh odpre novo podjetje, in zato bi morali z vsemi mogočimi ugodnostmi olajšati ustanavljanje novih podjetij.

Tudi notranja preureditev države bi mogla močno dvigniti gospodarsko življenje. Nova preureditev bi morala vendar pomeniti olajšanje vsega življenja, bi morala privedi z likvidacijo centralizma do poenostavljenosti vseh predpisov, do ekspeditivnosti javne uprave in s tem tudi do zmanjšanja rezijskih stroškov v podjetjih. Nova preureditev države bi morala nadalje povzročiti, da bi prišli na plan novi ljudje, da bi se krog javnih delavcev znatno razširil. To bi brezpogojno moralo povečati tudi zasebno iniciativo.

Časi so danes v resnici težki, v mnogem oziru pa težki tudi zato, ker je naša delavnost mnogo premajhna, ker še vedno čakamo, da pride rešitev kar sama od sebe. Toda samo od sebe se ne zgodi nič in če ne bomo zagrabili za delo, tudi sedanje stiske ne bo konec

Borba za pravičen mir

Izjave Hitlerja, Daladierja in Chamberlaina — Anglija in Francija zahtevata vzpostavitev svobodne Češkoslovaške in Poljske ter garancije za trajen mir — Izboljšanje odnošajev med Romunijo in Madžarsko — Nadaljevanje ruskega prodiranja v Evropo

Nemški kancelar Hitler je imel prejšnji petek v rajhstagu govor, v katerem je dejal, da Poljske ni in ne bo več in da sta Nemčija in Sovjetska Rusija na vzhodu napravili red in ustvarili stanje, ki bo ostalo in sta ga obe sklenili odločno obdržati in braniti. O zvezi s Sovjetsko Rusijo je dejal, da služi miru in stalnosti v Evropi. Nemčija, je izjavil Hitler, nima več v Evropi nobenih zahtev ter ima prijateljske pakte in odnošaje do vseh držav, od katerih ničesar ne zahteva. Kar se tiče Francije, Hitler ne razume, čemu se sploh bori z njo, ko pa Nemčija od nje ničesar ne zahteva. Glede Anglije je rekel, da Nemčija ne nasprotuje nikjer angleškimi potrebami in koristim, ampak se samo brani pred njenim vmešavanjem v nemške interese na evropski celini. Hitler je ponudil Angliji in Franciji mir, ki pa mora sloneti na stanju, kakor sta ga Nemčija in Sovjetska Rusija ustvarili na vzhodu. Mirovna konferenca naj se bavi tudi z ostalimi še nerešenimi vprašanji, med katerimi je prvo vprašanje vrnitve nemških kolonij in pa vprašanje splošne razorožitve. Če pa ti dve državi mir odklanjata, se bo Nemčija pač borila, dokler ne zmaga.

Njemu je prvi odgovoril francoski ministrski predsednik Daladier in sicer takole: Kaj je rekel Hitler v svojem zadnjem govoru v državnem zboru? Zasedel sem Poljsko. Zadovoljen sem. Napravimo sedaj mir! Toda mi to govorico že poznamo. Tako je govoril tudi po avstrijski zasedbi, nekaj mesecev nato pa so prišli na vrsto Sudeti. Pono-

vil je zatem zopet ista zagotovila, nekaj mesecev kasneje pa se je Nemčija polastila vse Češkoslovaške. Tudi tedaj so nam rekli v rajhstagu, da noče Nemčija ničesar več. In isto se je ponovilo sedaj. Mi si prav gotovo želimo odkritega sodelovanja med narodi, toda uprli se bomo slehernemu nasilju, ki ne more biti osnova dobrih mednarodnih odnošajev. Zgrabili smo za orožje proti napadu in dokler nasilja ne stremo, ne bomo odložili orožja.

Na seji angleške spodnje zbornice je odgovoril Hitlerju v četrtek predsednik vlade Chamberlain, ki je zahteval od Nemčije dejanja in jamstva namesto besed. Anglija zahteva popravo krivic, storjenih Poljski in Češkoslovaški, razorožitev ter resničen in trden mir. Na Nemčiji je, da izbira.

Estonska, Letonska in Litva sta prišli s pogodbami z Rusijo o vzajemni pomoči dejansko pod ruski protektorat. Sedaj so v Moskvi v teku pogajanja z zastopniki Finske, od katere zahteva Rusija izvestne vojaške in gospodarske koncesije.

Po uspelem posredovanju Jugoslavije sta se rumunska in madžarska vlada sporazumeli, da sta umaknili vse svoje čete s skupnih meja, kjer so bile čete zbrane že od mladosti. V obmejnih pokrajinah so na obeh straneh ostale le še normalne garnizije.

Na zapadni fronti je položaj nespremenjen. Do večjih vojnih akcij še ni prišlo. Tudi na morju se je število torpediranih ladij zmanjšalo.

Slovanska misel

Obisk ministra v p. g. Vladislava Šaviča v našem uredništvu

Celje, 13. oktobra.

Danes dopoldne je obiskal naše uredništvo opolnomočeni minister v p. g. Vladislav Šavič, predsednik družbenega pokreta »Slovanska misao« v Jugoslaviji. Gosp. minister je v zanimivem razgovoru podčrtal naslednje poglede in cilje »Slovanske misli« s čistih in realnih slovanskih vidikov:

Pokret »Slovanska misao« obstoji že tri leta in poudarja veliki pomen slovanskega pokreta za Jugoslavijo in za zgodovinsko usodo vsega slovanstva. »Slovanska misao« veruje, da dogodki, ki se odigravajo v Evropi, v prvi vrsti zadevajo slovanstvo v celoti. Vojna je izbruhnila zaradi Slovanov in se vodi zaradi Slovanov. Naj bodo cilji Anglije, Francije in Nemčije formulirani kakorkoli, v tej vojni se bo rešilo veliko vprašanje, ali bodo Slovani subjekt ali objekt zgodovine, ali bodo Slovani v državnih in narodnih organizacijah sodelovali kot neodvisni člani človeške skupnosti, ali pa bodo zasluženi po tujih državah ter jim služili kot material njihove zgodovine in veličine v svetu.

Slovani imajo svojo ideologijo, ki se odločno razlikuje od ideologij njihovih sosedov. Slovani se napram drugim ne oddvajajo. Slovani verujejo, da bodo njihova sposobnost, nadarjenost in moč

in ljudje bodo še nadalje zaman iskali dela in kruha, pa čeprav na vsakem koraku vidimo, kako mnogo bi se dalo pri nas še delati. Ali pa bo kdo dal pravo iniciativo za to delo? Gospodarskim ljudem, ki so najbolj poklicani v ta namen, se onemogoča vsako sodelovanje, oni, ki odločujejo danes o vsem tem, pa ne kažejo pravega zanimanja za ta vprašanja. In zato trkajo ljudje še nadalje zaman na vrata obratov za namestitve, zato novih službenih mest ni in ni!

zelo pomagale človeštvu v primeru svobodnega sodelovanja. Vse, kar želi slovanstvo izvojevati za sebe, želi pokloniti kot svoj dar vsemu človeštvu. Za to sodelovanje pa je potrebna svoboda. In ko zahtevajo Slovani svobodo za sebe, želijo in so prepričani, da najskrupuloznejše čuvavjo tudi svobodo drugih ras in narodov. Slovanski principi so: svetinja osebne svobode, ker je človek nosilec vseh vrednosti, avtonomija vsakega slovanskega plemena in naroda ter harmonično sodelovanje z ostalimi člani človeške družine. Zato je slovanska misel kot ideja zgodovinsko upravičena kot ena najvažnejših komponent v sklopu duhovnih sil, ki gibajo človeštvo.

»Slovanska misao« je docela osvojila idejo v svetu priznanega slovanskega ruskega filozofa Vladimira Solovjeva, prijatelja vladike Strossmayerja: »Priznavajoč bistveno edinstvo človeškega roda, moramo smatrati človeštvo v celoti kolektivno bitje, za družben organizem, v katerem so posamezni narodi njegovi živi člani. S tega načelnega stališča je jasno, da ne more niti eden narod živeti v sebi samem, s samim seboj ali za samega sebe, marveč je življenje vsakega naroda nerazdružljiv element življenja celokupnega človeštva.«

Politika

Izselitev Nemcev

V smislu sporazuma med Rusijo in Nemčijo se bodo preselili iz Rusije in iz baltskih držav v Nemčijo vsi Nemci, ki so v teh pokrajinah živeli dolga stoletja ter posedovali velika posestva, industrijo in trgovino. Preseljevalne komisije so že začele svoje delo, ker je v posameznih državah postavljen prav kratek rok za izselitev.

V dobro poučenih krogih se tudi z

vso gotovostjo trdi, da so se na pobudo nemških oblasti pričela tudi že pogajanja z nekaterimi podunavskimi državami za preselitev nemške manjšine. Nemški predlog gre za tem, da bi se izselilo iz Rumunije 750.000, iz Jugoslavije 600.000 in iz Madžarske 480.000 Nemcev. Na ta zares velikopotezni način, ki ga hoče Nemčija dosledno izvesti, želi Nemčija z vsemi navedeni državami doseči trajno osnovo resničnega prijateljskega sožitja, saj bodo tako odstranjene vse tiste zares nepotrebne motnje, ki so že tolikokrat kalile sicer dobre medsebojne odnošaje z Nemčijo in nemškim narodom. Mariborska »Delavska politika« poroča, da so te vesti povzročile med nekaterimi mariborskimi hišnimi posestniki in lastniki lepih posestev in vinogradov nemalo razburjenja.

Isto čujemo tudi pri nas v Celju, kjer se oni Nemci tuji državljani, ki so svojčas optirali za Avstrijo, že resno pripravljajo na odhod. Ostali pripadniki nemške narodnosti, ki žive med nami in, so bili že nekdanj pred vojno in vsa leta po vojni značajni in dosledni predstavniki nemškega življenja, mislijo storiti isto ter dosledno slediti klicu svoje velike domovine. To odločitev povsem razumemo, ker bodo vsi tisti pripadniki nemške narodnosti, ki bi se iz kakih zasebnih razlogov ne hoteli preseliti, izgubili pravico do manjšinske zaščite in bodo smatrani in obravnavani kot taki, ki so se za vse bodoče čase odpovedali svoji nemški narodnosti.

Diplomat — na črni borzi

Zagrebska »Nova riječ« objavlja v rubriki »Kaj bi bilo treba ukreniti proti korupciji, špekulaciji in zlu vsake vrste« naslednji dopis, ki bo zanimal tudi naše čitatelje:

Cital sem v naših časopisih, da je bil nedavno imenovan g. Pelivanović za poslanika v — Teheranu. Kakšne velike politične in gospodarske interese pač moremo imeti tam, da bi jih ne mogel zastopati navaden konzul, marveč ravno poslanik, opolnomočen minister?

Prav takoj je sedaj postavljen poslanik v Rigi, v mestu, za katerega imamo menda prav malo interesa. Informiral sem se in sem izvedel, da je bilo v Teheranu doslej samo odpravništvo poslov. V Rigi je bilo poslaništvo zaprto, a je sedaj ponovno odprto.

Kolikor mi je znano, prejemajo naši poslaniki v inozemstvu ogromne plače. Tako je imenovan sedaj poslanik v Madridu (čemu?), ki ima majhno mesečno plačo v znesku okrog 100.000 (sto tisoč) dinarjev... Ravno toliko prejema sedaj imenovani poslanik v Bernu.

Vprašal sem, pa so mi poučeni odgovorili, da zavzema Jugoslavija po sijaju svoje reprezentance v inozemstvu (t. j. po plačah svojih zastopstev) nekako četrto mesto med evropskimi državami. A po blagostanju svojega naroda gotovo spada tudi na četrto mesto, toda od zadaj.

Ze naši konzuli imajo prevelike plače. Nedavno mi je eden izmed njih dejal: »Živim dobro, a vsak mesec dam od plače polovico na stran«...

Nekaterim pa te velike plače niso dovolj. Izvedel sem o naslednjem primeru: Gospod Vasilije Protić, poslanik v Pragi, si je izposloval, da mu je vlada izstavljala ček na švicarske franke, da plača vse uradnike poslaništva. (Prej je prejemal vsak uradnik ček za sebe in ga menjal po službenem tečaju.) Gosp. V. Protić je menjal ta ček na črni borzi in dobil tako 20 do 22 Kč za švicarski frank, uradnikom pa je izplačeval po službenem tečaju po 6 in pol do 7 Kč. Ker se je glasil ček na veliko vsoto, je g. Protić tako zaslužil na svojih uradnikih mesečno še posebej okrog 250.000 do 300.000 din.

To se je dogajala v času obeh (jesenske in pomladanske) kriz v Češkoslovaški, ko je bilo veliko povpraševanje po tujih valutah in devizah.

To je bilo na prijavo uradnikov ugo-

Učiteljsko zborovanje v Celju

Obračun smotrnega stanovskega dela

Sresko društvo JUU v Celju je imelo 7. t. m. v Celju svoj letni občni zbor ob navzočnosti 164 članov in članic. Predsednik g. Fran Roš se je uvodoma zahvalil za udeležbo vsem, ki s tem izpričujejo svojo zvestobo organizaciji in društvu, stopajočemu v 70. leto svojega obstoja. Učiteljstvo se je poklonilo spominu velikega kralja Aleksandra I. ob 5. obletnici njegove smrti. V slovo nedavno umrlemu celjskemu učiteljskemu veteranu Tomu Grahju, ki je v to društvo vstopil pred 68 leti, so bile izgovorjene tople besede. Predsednik se je dotaknil težav sedanje dobe v svetu, naglašal potrebo složnega, stvarnega dela na znotraj ter napovedoval dejstvo bližnjega urejevanja prosvetnih zadev slovenskega naroda z novih vidikov. Pri tem bo treba dati trdnih osnov položaju učiteljstva in šole.

Iz tajniškega poročila je bilo razvidno, da ima društvo 204 člane, da deluje redno in v interesu članstva. Blagajna izkazuje v minulem poslovnem letu preko 32.000 din dohodkov in skoraj prav toliko izdatkov ter nad 14.000 din imovine, naložene večinoma v članskem socialnem fondu. Knjižnica, ki šteje 606 večinoma pedagoških del, je redno poslovala. Na predlog nadzornega odbora je bila odboru soglasno izrečena razrešnica za zahvalo.

O poteku banovinske in državne skupščine JUU je zanimivo poročal učitelj g. Janko Pogačnik ter se pri tem dotaknil aktualnih problemov šolstva, stanu in organizacije, ki so se obravnavali tudi v sledeči obširni in razgibani debati. O Slovenski šolski matici je poročal učitelj g. Vekoslav Gobec. O akciji za zimsko pomoč mladini v severnih predelih Slovenije, ki naj se kakor lani tudi letos organizira, je referirala ga. Ivanka Zupančičeva. Zanimanje za izdajanje Učiteljskega doma v Mariboru in ustanovitev posebnega deklinškega doma v njem je priporočala ga. Karčičeva.

Edina vložena kandidatna lista novih odborov je bila v tajnih volitvah z listki skoraj soglasno odobrena. V upravnem odboru so: predsednik Fran Roš, podpredsednica Franja Wudlerjeva, tajnik Josip Kotnik, blagajničarka Marija Pečnikova, odborniki: Metod Požar, Vid Vertačnik, Janko Pogačnik, Bogomil Gerlanc, Ana Županova in Ruža Petelinova. V nadzornem odboru so: predsednik Julij Sevnik ter Ernest Tiran, Lizika Petričkova, Antonija Voršičeva in Jože Zupanek. Predsednik finančnega odseka je Albert Planer, odsek učiteljic vodi Ivanka Zupančičeva. Strokovni referent za šolska vprašanja je Vekoslav Gobec, referent za tisk Bogomil Gerlanc. Izvoljeno je bilo tudi stanovsko častno razsodišče.

tovljeno s preiskavo. In gospod Protič, mlad in krepak mož, je prejel kot kazen za to — pokojnino. Odhaja v pokoj mlad, s polnimi žepi.

Čehi in Slovaki v inozemstvu

Iz Londona poročajo, da je bivši predsednik češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš sestavil novo češkoslovaško vlado v emigraciji. Zunanji minister je postal doseđanji češkoslovaški poslanik v Parizu dr. Osuski. V listu »Češkoslovenski boj« piše Osuski, da se Čehi in Slovaki v inozemstvu ne smejo vznemirjati, ker češkoslovaška vlada še ni docela organizirana. Vzrok je ta, da so bile oblasti na Francoskem preveč zaposlene z mobilizacijo lastne vojske, zaradi česar so prosile češkoslovaške predstavnike, da počakajo z organizacijo češkoslovaške vojske, dokler ne bo francoska mobilizacija zaključena. To se je sedaj zgodilo in začeli so organizirati češkoslovaško vojsko. Francosko vojno ministrstvo je izdalo o tem že uradno sporočilo. S češkoslovaško vojsko v Franciji bo sodeloval francoski general Faucher, ki je deloval dvajset let v Pragi kot francoski vojaški odposlanec.

Strategične posledice ruskega prodiranja v Evropo

Holandski vojaški strokovnjaki opozarjajo na strategične posledice, ki se pojavljajo z dejstvom, da je meja Sov-

jetske Rusije sedaj na Karpatih. Ruski bombniki, katerih akcijski radij znaša 1500 km, se lahko sedaj z nove meje udeležujejo po vsej Srednji Evropi in še dalje proti jugu, severu in zapadu. Tako bi lahko ruski bombniki ogrozili ves Balkan do Dodekaneza in celo še Italijo do Sicilije ter Svico in Francijo do Meuse itd. Po okupaciji estonskih otokov lahko ogrozijo vso Skandinavijo in Dansko. Holandski listi pripominjajo, da je s tem odpadel glavni razlog za okupacijo Češke, češ da Nemčija ne more dopustiti, da bi Češka postala letalsko oporišče za sovjetsko vojsko.

Število Ukrajincev in Belorusov v zasedenem ozemlju

Po poljski statistiki iz leta 1931. je imela Poljska 32 milijonov prebivalcev, med temi 69% Poljakov, 15% Ukrajincev, 8% Židov, 4% Belorusov, 2% Nemcev itd. Po tej statistiki je bilo torej na Poljskem 4.851.000 Ukrajincev in 1.276.000 Belorusov. Ta službena poljska statistika pa ni bila točna, kajti pravo število Ukrajincev in Belorusov na Poljskem je bilo mnogo večje. Objektivne statistike navajajo, da je bilo na Poljskem najmanj 6 in pol milijona Ukrajincev in okrog 2 milijona Belorusov. Dalje tudi poudarjajo, da so imeli vsi ti Ukrajinci in Belorusi izredno malo svojih šol in da jim je bilo omogočeno le zelo skromno kulturno življenje.

mezne griče, iz katerih se vlečejo tri vzporedne gorske vrste od zahoda proti vzhodu: na severu Dolga gora, Drevenik, Boč, Plešivec in Donačka gora, v sredini Zusemsko gorovje in Rudenca, na jugu pa Bohor in Blica.

Že leta 1838. je obžaloval pesnik J. G. Seidl v svojem potopisu po šmarski dolini, da manjka tej pokrajini večja voda, ki bi kot utripajoča žila prinesla pokrajini več življenja in gibanja. Največji del sreza je nagnjen proti jugu in se odteka v Sotlo, ki pa je ob meji med Slovenijo in Hrvaško in je premajhna, da bi imela razen mlinov in žag, ki jih goni, kak gospodarski pomen. V Sotlo se izlivajo tudi glavni dotoki: Mestinja, ki pripelje seboj Šmarski, Zibiški in Tinski potok, ter Bistrica, ki se nabira po kozjanski in podsredški dolini.

V novejšem času se grade številne ceste po okraju, do nedavna pa sta služili prometu samo dve glavni cesti iz Celja v Rogatec in naprej v Ptuj ter čna iz Maribora in Poljčan v Podčetrtek in Brežice, ki se križata v Mestinju.

Ti dve cesti pa sta sledili večinoma starim rimskim cestam, ki se ponekod še prav dobro poznajo: tako cesta, ki je šla iz Celja mimo Blagovne, čez Slom, čez Molče in se je mimo šmarskega gradu spustila v dolino, šla čez Korpole,

Nov davek v Italiji

Italijanska vlada je uvedla prisilno obdavčenje celokupnega imetja v Italiji in nov davek na dohodke. Prisilno obdavčevanje imetja se nanaša na vse vrste lastnine. Izvzete so cerkve, muzeji in slično. Samo lastnina, katere vrednost znaša manj kakor 10 lir, ne bo obdavčena. Prisilni davek znaša pol odstotka. Davek na dohodke se nanaša na vse posele in na vse vrste plač ter znaša dva odstotka. Agencija Stefani navaja kot razlog za uvedbo teh davščin potrebo, da se krije primanjkljaj v sedanjem državnem proračunu in da se krijejo tudi posebni izdatki, ki jih je povzročil mednarodni položaj.

Domače vesti

— Novo vodstvo Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Na izredni skupščini Saveza Sokola KJ v Beogradu je bil izvoljen za I. podstarešino kasacijski sodnik dr. Vladimir Belajčić, za II. podstarešino notar dr. Oton Gavrančić, za III. podstarešino ravn. Jože Smertnik, starešina celjske sokolske župe, za IV. podstarešino univ. prof. dr. Mihajlo Gradojević, za V. podstarešino arh. Milivoje Smiljanić, za saveznega načelnika uradnik vojnega ministrstva Ivan Kovač, za savezno načelnico Elza Skalarjeva iz Ljubljane.

— Jubilejne znamke Jadranske straže so izšle za 20-letnico svobode našega Jadrana. Serija obsega štiri okusno izdelane znamke s sliko šolske ladje »Jadran«, potniškega parobroda »Kralj Aleksander«, trgovske ladje »Carica Milica« in rušilca »Dubrovnik«. Prebitok gre v korist Jadranske straže za gradnjo mladinskih domov na Jadranu in pomorskega muzeja v Splitu. Znamke se dobijo pri vseh poštnih uradih in v vseh trafikah samo še ta mesec, a frankaturno vrednost obdržijo znamke do 31. decembra t. l. V filatelističnih krogih so vzbudile znamke veliko zanimanje, a opozarjamo nanje tudi vse prijatelje Jadranske straže, da si čimprej nabavijo te znamke za svojo uporabo, da tako podprejo delo in stremljenja te naše edine pomorske organizacije.

— Vodnikova družba vabi vse čitatelje »Nove dobe« v krog Vodnikovcev. Prijave sprejemajo poverjeniki in pisarna Vodnikove družbe v Ljubljani, Knafljeva 5. Članarina znaša 20 din; za ta mal denar dobite štiri lepe knjige, med njimi Vodnikovo pratiko s pestro in zanimivo vsebino. V Celju se prijavi v podružnici »Jutra« v Kočnovi ulici.

Zadnja pot Vinka Kukovca

Pred hišo umrlega stavbnega in tesarkega mojstra, člana mestnega sveta ter bivšega okoliškega župana g. Vinka Kukovca na Lavi pri Celju se je zbrala v soboto 7. t. m. ob 15.30 ogrom-

Kino METROPOL Celje

13. 14. 15. okt.

In zopet se bomo smejali!

ČARDAŠKA

KNEGINJA

Nadvse zabavna opereta nesmrtnega kralja muzike Kalmana — Biser dunajske produkcije — Najlepše madžarske pesmi!

V gl. vlogah:

čarobna **Martha Eggerth** in kralji komike Paul Kemp, Paul Hörbiger, Hans Söhnker, Ida Wüst

V nedeljo matineji ob 10. in 14.:

ŠTIRI HČERKE PROF. LEMPA

na množica ljudi, da spremi uglednega in splošno priljubljenega pokojnika na zadnji poti. Po cerkvenem obredu, ki ga je opravil opat g. Jurak ob številni asistenci, je zapel moški zbor Celjskega pevskega društva »Narodno nagrobni-co«. Nato je krenil izredno dolg pogrebni sprevod skozi mesto na okoliško pokopališče. Na čelu sprevoda je stopala za križem številna deputacija galsilske čete in Gaberju z društvenim praporom. Sledili so pokojnikovi uslužbeneci. Za vozoma z venci in krsto so stopali pokojnikovi svojci in sorodniki, deputacija sreske in mestne organizacije JNS, člani mestnega sveta, uradništvo mestne občine, zastopniki oblastev, uradov in šol, vodstvo in uradništvo Celjske posojilnice, odborniki in člani Slovenskega obrtnega društva v Celju, zastopniki Zveze obrtnih društev dravske banovine, številni obrtniki iz Celja in drugih krajev, trgovci ter dolga vrsta pokojnikovih prijateljev in znancev.

Na okoliškem pokopališču je po pogrebnih molitvah ob odprti grobnici spregovoril v imenu mestne občine župan dr. Voršič. Podčrtal je pokojnikovo značajnost in vsestransko delavnost, njegove velike zasluge za obrtništvo in njegovo zgledno delo za napredek celjske občine. Podpredsednik Slovenskega obrtnega društva g. Anton Lečnik je orisal pokojnikovo požrtvovalno in uspešno delo v korist obrtništva. To delo je bilo kronano z ustanovitvijo Obrtn. doma v Celju. V imenu Celjske posojilnice in pokojnikovih sodelavcev v javnem življenju je spregovoril predsednik Celjske posojilnice in odvetnik dr. Juro Hrašovec. V globoko občutenem govoru je prikazal pokojnikovo življenje in njegovo delovanje na nacionalnem, gospodarskem in komunalnem področju ter podčrtal njegovo neomajno nacionalno prepričanje, ki mu je ostal zvest do groba. Moški zbor »Oljke« je zapel nagrobnico »V tihi noči«, nakar so začele padati grude prsti v grobnico, v kateri je našel nepozabni Vinko Kukovec svoje poslednje domovanje.

P. St.:

Šmarski srez

Šmarski srez je umetna tvorba iz leta 1924., kajti v ta srez so bili združeni trije sodni okraji, ki so pripadali prej trem različnim političnim glavarstvom: Šmarje je pripadalo Celju, Rogatec Ptuj in Kozje Brežicam. Ti trije okraji, ki so si sorodni po načinu življenja in gospodarstva, so bili že v Avstriji povezani v skupen volilni okraj, vendar pa je tem okrajem manjkalo skupno središče, ki bi te okraje resnično povežalo, ko je očitno, da gravitirajo vsi le na središča izven sreza: na Celje, Ptuj in Sevnico ozir. Rajhenburg.

Šmarski srez se razprostira od Boča do Pohorja na desni strani Sotle, ko tvori velik ovinek in vrine tako med oba okraja hrvaško Zagorje. Srez ima tudi na karti nenavadno obliko, saj je dolžina sreza na severu ca 34 km (preko Ponikve in Zetal), v sredi le 10 km (preko Zusma in Podčetrtek) in na jugu zopet 28 km (južno od Planine do Kunšperga). Širina pa je na zahodu 25 in na vzhodu 30 km. Osredno lego še ima šmarski sodni okraj in zato je tudi njemu pripadlo središče, Šmarje pri Jelšah.

Vsa pokrajina je razčlenjena v posa-

Stranje in Grliče, kjer se je odcepila cesta na Podplat in Poljčane v Dravinjsko dolino; v Kačjem dolu je bilo ponovno križišče, kjer se je odcepila cesta v Hajnsko in Podčetrtek, medtem ko je glavna cesta šla naprej mimo Sv. Trojice v slatinsko dolino in naprej proti Rogatcu, pod Donačko goro mimo Zetal in Podlehnikja proti Ptujju. Po teh starih cestah so hodila tisočletja naše zgodovine. (Dr. Kovačič, Sv. Križ, št. 6) (Zasluge za rimska odkritja ima pokojni Šmarčan dr. Franjo Lorger). Velikega pomena za šmarsko-rogaški del sreza je železnica z Grobelnega do Rogateca, Krapine in Zaboka, ki veže tako Celje z Zagrebom, a nujno potrebna bi bila že obsotelska železnica, ki bi odprla tudi kozjanskemu okraju promet, ko je sedaj »južni del sreza prav zaradi prometnih nevednosti kljub svoji lepoti in zanimivosti med najmanj znanimi pokrajinami naše banovine.« (Krajevni leksikon str. 590.)

Kakor se deli srez v tri okrajna središča, tako je v cerkvenem oziru razdeljen v tri dekanije, ki so nastale iz treh pražupnij. Iz pražupnije na Ponikvi je nastala dekanija Šmarje, ki obsega sedaj 11 župnij s 23.516 verniki. Iz pražupnije Sv. Križ je nastala dekanija Rogatec, ki ima sedaj 9 župnij s 16.510 verniki. Iz pražupnije Pilštanj

je postala dekanija Kozje s 13 župnijami in 18.645 verniki.

Na eno župnijo pride v lavantinski škofiji povprečno 2440 vernikov, v šmarski dekaniji pa 2138, v rogaški 1834 in v kozjanski dekaniji 1434 vernikov.

V lavantinski škofiji, kjer je 222 župnij, je poleg župnij cerkev tudi 350 podružnic, tako da pride na vsako župnijo povprečno ena in pol podružnice. In vendar je prav zanimivo pregledati, kako so razvrščene podružnice po škofiji. Največ podružnic ima dekanija Videm (52), kajti že sam Rajhenburg jih ima 11, ki ga prekaša še Sevnica s 13 podružnicami. Takoj za Vidmom pa je dekanija Šmarje z 28, na 7. mestu v škofiji je Rogatec z 18 in takoj za njim Kozje s 17 podružnicami. (Dekanija Ljutomer ima le dve podružnici, dekanija St. Lenart samo eno, dekanija Jarina pa sploh nobene.) Če pri tem pomislimo, da so v srezu že itak povprečno majhne župnije, razumemo zakaj pač ni nikjer (razen v videmski dekaniji) tako in toliko hribčkov naravnost posejanih s cerkvicami kakor v teh krajih, da se zdi, da nosi vsak val v tem morju svojo penasto krono.

Med temi cerkvami so znamenite božje poti, znane pač po vsem slovenskem in celo po velikem delu hrvaškega sve-

skam) dne 30. septembra. Delo dobi 50 rudarjev pri dnevnem kopu v Ivanjici pri Uzički Požegi, 5 hlapev, 3 čevljarjski pomočniki, 1 mizarjski pomočnik, 10 kuharic, po 6 služkinj in kmečkih dekel ter po 1 vzgojiteljica, natakarica in sobarica.

c Zaradi kužne bolezni so prepovedani vsi živinski in kramarski sejmi v celjskem srezu. Sresko načelstvo v Celju razglasa, da je uradni živinozdravnik ugotovil 8. t. m. v hlevu mešetarja Matije Trbovca v Vrbenem pri St. Juriju ob juž. žel. slinavko in parkljevko. Kljub svarilom državne oblasti in kljub vsem odredbam, ki naj bi preprečile vnos in širjenje te kužne bolezni, sta zakotna trgovina in škodljivo mešetarstvo spet zakrivila pojav te bolezni. Sresko načelstvo v Celju je zaradi tega proglasilo vso občino St. Jurij ob juž. žel. za okuženo, občine Dramlje, Kalobre, Skofjo vas in Teharje pa za ogroženo področje ter izdalo vse potrebne ukrepe, da se ta kužna bolezen omeji in zatere. Med drugim so prepovedani vsi živinski in kramarski sejmi na vsem področju celjskega sreza, dočim so konjski sejmi dovoljeni.

c Praznjenje grezničnih jam. Mestno poglavarstvo v Celju razglasa: V zvezi z nastopom jesenskega vremena se izvršuje praznjenje grezničnih jam na področju mestne občine celjske od 8. t. m. dalje v času od 4. zjutraj do pol dne in sicer od 4. do 8. v notranjem delu mesta, od 8. do 12. pa v okolici. Hišni lastniki se opozarjajo na navedeno izpremembo in na pravočasno prijavo za izpraznitev greznic.

c Plačilo občinskih davščin. Mestno poglavarstvo v Celju opozarja hišne posestnike in lastnike vozil, da so zapadli 1. t. m. v plačilo 5-odstotni najemniški vinar in 2-odstotna kanalska naklada za letošnje četrto četrtletje, vodarina in števnia za letošnje tretje četrtletje in tretji obrok davščine na vozila. Zapadle obroke je treba plačati do 10. novembra pri mestni blagajni. Po preteku tega roka bo mestno poglavarstvo računalo zakonite 6-odstotne zamudne obresti. Po preteku 6 tednov od dneva dospelosti pa bodo zaostala plačila izterjana z izvršbo.

c Dijaški kuhinji v Celju je podarila ga. Marija Klešnikova 100 din namesto venca na grob g. Vinka Kukoveca.

c Zdravniško dežurno službo za člana OUZD bo imel v nedeljo 15. t. m. zdravnik dr. Premšak na Cankarjevi c.

Iz občinstva

To gre vendar predaleč!

V Celju je že od nekdanjega običaja, da si potrebni ljudje nabirajo suhljad po gozdovih kar okoli parka; v jeseni pobirajo še kostanje, včasih še jabolka in hruške. Če jih kdo spodi, so drzni in surovi ter mečejo celo v lastnike — kamenje. Ravnokar pa so taki objestni drzneži odtrgali še na mostiču nad godbenim paviljonom v parku kar držaj

po teži lahko merijo s spodnjemskimi in dunavskimi; med sotelskimi ribavci so pa tudi krapi pravi velikani, da ne govorim o jatah mren in ostalih belie. (Krajevni leksikon str. 45.) Raki so pred desetletji zaradi kuge izumrli. Znatnega rudarstva v srezu ni, pridobivajo komaj nekaž premoga pod Tinskim in pri Sv. Križu. Tudi znatne industrije ni: dve steklarni v Rogaški Slatini in Rogatec, kopitarna v Mestinju, ter žage in mlinci ob Sotli in njenih pritokih. Pri Bogatcu kopljejo in obdelujejo brusne in mlinske kamne. Največjo vrednost pa prinašajo mineralne vode: Rogaška Slatina, Kostričnica in Gabernik, vse tri pod Bočem. — Za letovišča sta oglašena tujška kraja Rogaška Slatina in Planina; poleg tega pa nudita letovišče še Kozje in Podčetrtek. Zaradi svojega razgleda so znani vrhovi: Boč (999 m), Donačka gora (883 m), Bohor (1023 m), Veternik (721 m), Rudenca (687 m), v. Križ nad Planino (733 m) in še prav posebno Sv. Rok (369 m).

Ves srez je sedaj razdeljen v 19 občin razne velikosti. Med njimi imajo nad 4000 prebivalcev: Šmarje, Rog. Slatina, Planina in Rogatec; nad 3000: Zetale; nad 2000: Pilštanj, Ponikva. Sv. Peter pod Sv. gorami, Podčetrtek; nad 1000: Sedlarjevo, Pristava, Kozje, Ko-

in ga odnesli. Kvišku štrlijo dolgi žebli, ki pričajo, kakim nasiljem se je to zgodilo. Mislimo, da so taka početja vendarle prehuda in bi jih moralo zasledovati oko postave in kaznovati roka pravice. —t—

Gospodarstvo

Izboljšanje položaja na denarnem trgu

Iz raznih vzrokov v začetku prejšnjega meseca in tudi še prej nastalo vznemirjenje med vlagatelji se je vidno pogojevalo. Urejeno poslovanje naših domačih denarnih zavodov ter izboljšanje notranjega in zunanega političnega položaja naše države je v izdatni meri pripomoglo k pomirjenju širokih mas naših tudi najmanjših vlagateljev. Zaupanje v naše domače denarne zavode se spet vrača in omogoča v zvezi z ugodnim vnovčevanjem letošnjih kmetijskih pridelkov, zlasti hmelja in sadja, da se spet pričinja dotok novih vlog v zavode.

Mnogo se tudi opaža, da številnih, vsled znanih ukrepov odpovedanih vlog pri denarnih zavodih vlagatelji ob dopetju odpovedanega roka ne dvigajo, temveč jih pustijo še naprej naložene pri denarnih zavodih. Po takih pojavih upravičeno sklepamo, da je uredba o odpovedi hranilnih vlog, ki je bila izdana v začetku septembra t. l., že izgubila na svoji prvotni aktualnosti in da bi njena ukinitve vplivala ugodno na vložnike kakor tudi na denarne zavode.

Denarni zavodi so po veliki večini spet dobili svojo običajno likvidnost. Moglo bi se celo trditi, da je njihova likvidnost višja nego je bila pred uveljavljenjem uredbe o izplačilu hranilnih vlog. S tem je bilo vsaj v delni meri povzročeno tudi povečanje denarnega obtoka Narodne banke, ki je dosegel doslej še nedoseženo višino. V zadnjem izkazu Narodne banke lahko ugotovimo prekoračenje te kulminacije denarnega obtoka, ki je začel spet padati. To je dokaz, da se vrača zaupanje v našo valuto, ki pridobiva tudi mednarodno na veljavi in je v porastu, obenem pa je tudi dokaz, da se ni bati inflacijskih ukrepov. Zaradi tega se denar spet vrača v denarne zavode in se brez potrebe ne odteguje prometu. Ta denar pa prehaja v Narodno banko in se s tem manjša denarni obtok.

Upanje na nadaljnje izboljšanje prilik na našem domačem denarnem trgu je torej v bodoče upravičeno.

— Kako se naj ne piše o denarništvu. Neki popoldanski list te dni komentira zadnje poročilo Narodne banke na način, ki dokazuje popolno nepoučenost pisca. Temu piscu pomeni izboljšanje položaja, ki je nastal s tem, da se denar spet vrača v denarne zavode in s tem tudi v Narodno banko, kar povzroča zmanjšanje obtoka bankovcev, »nenaden zastoj v denarnem obtoku«. Svoječasno povečanje obtoka so

strivnica, Zibika, St. Vid, Zusem, Sv. Štefan, Sv. Peter na Medv. selu (1051 prebivalcev); Stoperce pa ne doseza niti en tisoč prebivalcev.

Prebivalci se bavijo s skromnim poljedelstvom in živinorejo, gozdarstvom, domačo obrtjo ter prekupčevanjem sadja, vina, goveje živine, svinj i. dr.

V srezu so ohranjene mnoge zgodovinske in umetniške znamenitosti: razvaline: Zusem, Planina, Rogatec, Kunšperg; gradovi: Jelše, Podčetrtek, Ponikva; cerkvene umetnine: Sv. Rok, Sladka gora, Sv. gore, trga s sramot. kamnom: Lemberg, Pilštanj (in v sosesčini Podsreda), kar je vse zanimanja vredno. Te krajevne zanimivosti pa je treba opisati še posebej.

Kdor podpira Narodno kreditno zadrugo z o. z. v Celju pomaga čuvati naše meje in našo narodno posest.

Ustanovitelji: Sokolske župe: Celje Kranj, Ljubljana, Maribor in Novo mesto, Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, Sokol-matica: Celje, Ljubljana, Maribor in Zveza kulturnih društev v Ljubljani.

pa baje povzročila »razna posojila v smislu najnovejših ministrskih uredb, ki so znašala 170 milijonov din«, na povečanje obtoka je svojčas »vplivala tudi zahteva naše industrije po trgovinah« in potreba naših denarnih zavodov, »če so hoteli biti vidni«. Poln modrosti je tudi stavek »Stvarna zlata podlaga naše valute je po statistiki Narod. banke računana s 30.5%«. Smo skromnega mnenja, da naj piše komentar k poročilu Narodne banke, kakor tudi stvari, ki so enako dalekosežnega pomena, le oni, ki je tega več, česar o piscu v omenjenem listu pač ne more nihče trditi!

Sport

Celje : Olimp

V nedeljo 15. t. m. ob 15. se bo pričela na celjski Glaziji pokalna prvenstvena tekma med SK Celjem in SK Olimpijom. Ker je Olimp sedaj v dobri formi, saj vodi v celjski skupini, in bo tudi moštvo SK Celja hotelo pokazati vse svoje znanje, bo tekma gotovo zelo zanimiva in bo nudila lep sportni užitek. Sodil bo g. Erlih iz Ljubljane.

* Jugoslavija na balkaniadi druga. Rezultat balkanskih atletskih iger v Atenah, ki so bile zaključene v nedeljo, je naslednji: 1. Grčija s 112 točkami,

2. Jugoslavija s 60 točkami, 3. Turčija s 34 točkami, 4. Rumunija prav tako s 34 točkami.

* V sedmem kolu hrvatsko-slovenske nogometne lige so bili v nedeljo doseženi naslednji rezultati: v Zagrebu Concordia—Ljubljana 5:1 (3:1) in Hašk—Slavija (O) 3:1 (1:1), v Varaždinu Gradjanski (Z)—Slavija 6:1 (3:1), v Sarajevu Sašk—Bačka 2:0 (0:0) in v Splitu Hajduk—Split 5:2 (3:0). V srbski ligi pa so bili rezultati naslednji: v Beogradu BSK—Jedinstvo 6:1 (3:0) in Jugoslavija—Bask 2:2 (2:0), v Zemunu Vojvodina—Zemun 2:2 (1:1) in v Borovu Bata—Gradjanski (S) 2:1.

* V tekmovalju za prvenstvo LNP so bili v nedeljo doseženi naslednji rezultati: v Trbovljah Amater—Olimp 1:1 (1:1), v Mariboru CSK—Maribor 2:1 (0:1), v Ljubljani Mars—Jadran 3:1 (0:0) in Svoboda:Reka 1:1 (1:0), v Domžalah Hermes—Disk 5:1 (1:1) in v Kranju Bratstvo—Kranj 3:2 (2:2). V celjski skupini vodi Olimp, v mariborski Železničar, v ljubljanski pa Mars.

* V drugorazredni prvenstveni tekmi je moštvo SK Laškega v nedeljo v Celju premagalo enajstorico SK Stor z 2:1 (1:1). V prvenstveni tekmi je mladina SK Celja premagala mladino Atletikov s 4:1 (1:1), mladina Jugoslavije pa mladino Olimpa z 2:0 (0:0).

Iz naših krajev

Laško

1 Občinska seja v Laškem. V nedeljo 8. t. m. je bila na mestni občini redna seja občinskega odbora. Med drugim so sprejeli v občinsko domovinsko zvezo gg. Rudolfa Vilčka in Alojza Petaka, sprejem delavca g. Jakoba Jereba pa so odklonili. Za pospeševanje gozdarstva so odobrili 300 din. Za nekatere vojne obveznike so odobrili 100 din podpore. Gasilski četi v Rimskih toplicah so odobrili izredno podporo v znesku 100 din. Na predlog g. Hrastelja so še formalno odobrili sklep turističnega odbora v Laškem in sicer: Okrožni urad bo odslej plačeval tudi nočnine od bolniških članov po 2 din za osebo, od privatnih pa po 3 din kakor doslej. Na ta način bodo prispeli za gradnjo prostozračnega bazena. Za gradbeni odsek je poročal g. Peter Hrastelj, da bodo pokrivanje Zikovce v drugi etapi nadaljevali takoj, ko bodo dobili dovoljenje banske uprave, da dvignejo posojilo iz hranilne knjige, ki je namenjena za gradnjo izolirnice. Ob zaključku seje je ponudil g. Karol Hrastnik ostavko na župansko mesto, češ da ima doma preveč kmetijskih opravil. Odbor je ostavko zavrnil in ponudil županu daljši dopust. V tajni seji sta bila imenovana dva člana v disciplinsko sodišče pri sreskem načelstvu, dva pa v javni seji za vojaške obveznike.

1 Naš občinski parlament je v svoji zadnji seji odkril vse zle posledice, ki morajo nujno nastati, ako se iz takih korporacij izločijo ljudje z nekoliko širšim duševnim obzorjem in razumnim gledanjem na sedanje prilike. S tem, da so združili našo mestno občino z mnogo močnejšo okoliško kmečko občino, so dosegli znani ljudje, da so se polastili ne samo vse imovine mestne občine, marveč tudi njene uprave in celokupnega komunalnega gospodarstva. Meščani so v odboru zastopani po možeh, ki niso nikdar imeli opravka z občinskim gospodarstvom, pa tudi nimajo predpogojev, da bi se kdaj mogli živeti v tako delo. Dva, trije teh ljudi obvladajo občinski odbor in vodijo s prirojenim demagoškim darom razprave te važne korporacije. Pri tem jim ne gre za drugo, nego omalovaževati in v nič devati vse pridobitve mestne občine izza prejšnjih 15 let, z večšaskimi gestami kritizirati stvari, o katerih nimajo najmanjšega pojma, smešiti z brezprimernim cinizmom osebnosti, ki so si pridobile velike zasluge za mestno občino itd. Novopečeni kmečki občinski odborniki in svetovalci pritrujejo takemu početju z znanim brezizraznim smejanjem in z običajnimi kmečkimi pripombami, tako da seje čisto spominjajo na rovtarske seje. Zalostno je, da občinski odbor ne premore niti ene osebe, ki bi bila zmožna povedati

in opozoriti občinski odbor, kam bo vse to privedlo, in spomniti tovariše na žalostne primere zadnjih dni, o katerih smo slišali in jih opazovali marsikje. Zločinsko je tako početje in brezsrčno napram domovini. Tako so se n. pr. na zadnji seji bavili z vodovodom in so nekateri, ki so morda bolj razumejo na skobelnik ali pa na rudarski kramp, odkrivali dozdevne nedostatke in hibe že skoraj 10 let obstoječega vodovoda ter smešili graditelje. Ti ljudje prav toliko razumejo o vodovodu kakor neki mož iz njih vrst, ki je nekoč na občinski seji svetoval, da bi vodo v glavni rezervoar napeljali iz višje lege, nakar bi bil pritisk zadosten. Pozabljajo, da je bil vodovod zgrajen po načrtih, ki jih je izdelal tehnični oddelek banske uprave, kjer sedi mnogo somišljenikov naših gospodarjev, da je banska uprava po svojih organih nadzirala gradnjo, da je bilo morda 10 ponudnikov in da so delo oddali na dražbi najboljšemu ponudniku, svetovnoznanim tvrdki specializirani za gradnjo vodovodov in da je ta po svojih strokovnjakih in pod neposrednim nadzorstvom banovinskih strokovnjakov vodovod zgradila. Seveda razumejo naši gospodje z obličem in krampom v roki o vodovodu mnogo več kot pa taki strokovnjaki, približno toliko, kakor razumejo glede gradnje cest tisti, ki gradijo cesto in predstavljajo potok na Brnci pri Dolu, kjer bomo davkoplačevalci vrgli vsaj 300.000 din v vodo. S to zadevo se bomo še podrobneje bavili. Danes povemo le toliko, da tudi v cestnem odboru ni, razen trboveljskega rudniškega ravnatelja, nikogar, ki bi imel dovolj razumevanja za cestne probleme.

1 Kako so razmišljali občinski očetje o našem vodovodu. Za vodovodni odsek je poročal na občinski seji podžupan g. Ivan Deželak. Predlagal je postavitev odnosno novo položitev cevi, ker so bile cevi napačno položene, zaradi česar je voda udarjala ob robove cevi na koncih. Tako mu je baje izjavil sam vodovodni nadziretelj g. Josip Šipek. Gosp. Deželak je predlagal preložitve cevi v treh etapah s stroški po 5000 din. Rekel je, da ni imela bivša občinska uprava nobenega strokovnjaka pri teh delih. Kadar je bil defekt na topliški progji, so morali edini zapirač pri gostilni Henke zapreti, zaradi česar so bile vse hiše ob Rimljanski cesti brez vode. Ta nedostatek bo sedanja uprava odpravila s tem, da bo namestila za hišo g. Verstovška nov zapirač, ki ga bodo morali naročiti iz Zagreba po ocenitvi podžupana za 700 do 800 din. V Sloveniji baje nimajo takih zapiračev... Radio-Therma lahko vzdrži po izjavi Deželaka z lastno vodo povprečno dva dni. Z namestitvijo novega zapirača bo odpadla nevšečnost za-

zadruga. Kam le potem? Res, kakor v starih časih...

o Kaj je na občini? Že skoraj leta dni opazujemo čudne obraze na naši občini. Skoraj vsak mesec druga oseba, seveda po volji nekaterih. Nekaj let že pogrešamo tu uradnika, ki bi v zadovoljstvo in z vljudnostjo služil vsem občanom. Kolikor nam je znano, je bil sedež občine svojčas določen na Dolu. Danes pa tu dobiš le še kake potne liste za živino, ker je glavni uradnik na sedežu občine občinski sluga. Toliko menda pač že zaslužimo davkoplavevalci, da nam dodelijo uradnika, ki bo kos vsem nalogam.

Zidani most

z Zborovanje učiteljev. Prvo letošnje zborovanje sreskega učiteljskega društva JUJ za srez Laško, ki bo združeno z občinim zborom, bo v soboto 14. t. m. ob 8. na Zidanem mostu. Dnevni red: 1. Otvoritveni govor predsednika g. Martina Mahkote. 2. Zapisnik. 3. Poročila funkcionarjev. 4. Volitve ob poj. 10. 5. Proračun za leto 1939-40. 6. Predavanje »Državljska vzgoja«, predava g. Lelo Janežič iz Ljubljane. 7. Poročila o skupščini in slučajnosti. Vsi, ki so bil sedaj premeščeni v naš srez, naj se prijavijo pri društvenem blagajniku. Ker je zborovanje važno, prosimo za čim večjo udeležbo.

z Primanjkanje učnih moči. Letošnje leto se je pričelo malone brez učiteljev. Gosp. Ante Belihar je bil po prošnji premeščen v Križe, šolski upravitelj g. Franc Musar je bil v začetku septembra upokojen in se je nekaj dni nato že izselil iz šole. Dve učni moči sta na daljšem bolniškem dopustu. K sreči je malo pred upokojitvijo šolskega upravitelja nastopila služba ga. Lojzka Cesen-Padarjeva, ki je bila premeščena z Blance. Narodna šola na Zidanem mostu ima pet oddelkov, poučuje pa samo ena učna moč. Zato so otroci višjih oddelkov že od začetka novega šolskega leta brez pouka. Kakor čujemo, sta bili imenovani že pred nekaj časa dve novi učni moči, t. j. g. Janko in ga. Metka Torelli z Bučke, ki pa še nista nastopila službe na Zidanem mostu. Prizadeti starši prosimo višjo šolsko oblast, da bi nam poslala potrebne učitelje.

z Pomanjkanje stanovanj na Zidanem mostu. Na Zidanem mostu je že dolgo hudo pomanjkanje stanovanj, zlasti družinskih, ki jih ni mogoče dobiti za nobeno ceno in to iz enostavnega razloga, ker jih sploh ni! Spričo ožine doline ob Savinji ni mogoče postaviti nikjer hiše. Nekje je malo zemljišča, ki ga je odkupil neki domačin, in tako je gradnja vsakršnega stanovanjskega poslopja izključena. Zato bi bilo najboljšje, da bi železniška uprava dvignila poštno poslopje za eno ali dve nadstropji za svoje uslužbence. Kakor čujemo, so zadevni načrti že izdelani in je bil tudi votiran primeren kredit, sedaj pa je vsa zadeva zaspala.

Radeče

r Komemoracija. Preteklo nedeljo je bila v Sokolskem domu žalna svečanost za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. V Sokolskem domu se je zbralo mnogo domačinov. Starešina br. Ferdo Laznik je v lepem in jedrnatem govoru orisal lik kralja Aleksandra, ki je kot knez miru padel v Marseillu, zadet od zločinčeve krogle. Z žalnimi recitacijami naših naraščajnikov je bila komemoracija ob petletnici marsejske tragedije zaključena.

r Godba »Savski val« je dala diploma svojimi kumici. Za uspešen razvoj godbe »Savskega vala« je prejela kumica ga. Franja Polančeva, soproga bivšega predsednika radeške mestne občine, častno diplomu. Cestitamo!

r Seja občinskega odbora v Svibnem. V svibenskem župnem uradu bo v soboto 21. t. m. seja občinskega odbora. Na dnevnem redu je popravilo nadarbinskih poslopj in pokritje stroškov. Ob 10. dopoldne bo kolavdacija izvršenih popravil.

r Opozorilo vojaškim obveznikom. Večkrat se dogaja, da vojaški obvezniki, ki se presele iz svoje občine v drugo, ne prijavljajo pri občinah svojega novega bivališča. Vse obveznike opozarjamo, da morajo vsako spremembo

svojega bivališča takoj prijaviti pristojni občini, t. j. oni, iz katere so se izselili, in oni, v katero so se preselili.

r Slinavka in parkljevka v Loki pri Zidanem mostu. Zaradi izbruha slinavke in parkljevke v občini Loki pri Zidanem mostu je na podlagi zakona o zatiranju živalskih kužnih boleznih kraj Loka pri Zidanem mostu proglašen za okuženo področje, ostali kraji te občine pa so proglašeni za ogroženo področje. V občini Loki so začasno ukinjeni vsi sejmi živine.

r Nova učna moč. Pretekli ponedeljek je nastopila službo na tukajšnji narodni šoli gđc. Rafaela Potokarjeva, ki je bila na lastno prošnjo premeščena iz Olševka v kranjskem srezu.

r Radijske motaje. Naši radijski amaterji se še vedno pritožujejo, da se pojavljajo pri sprejemanju take motnje, da ni mogoče poslušati vesti, zlasti sedaj, ko se razvijajo dogodki s filmsko naglico. Ponovno prosimo vse naše obrtnike, da takoj poskrbe za blokiranje svojih električnih motorjev in aparatov.

r Spominska plošča padlim vojakom. Pri nas smo imeli že nekaj časa odbor za postavitev spomenika v svetovni vojni podlim vojakom. Odbor je zbiral sredstva, nekaj bo krila menda tudi občinska uprava. Tako se je posrečilo, da so te dni vzdali črno marmornato ploščo v župno cerkev, kjer so zabeležena imena vseh vojakov iz Radeč, Vrhovega, Podkrajca, Jelovega itd., ki so padli v svetovni vojni. Blagoslovitev plošče bo na praznik Vseh svetnikov.

Krško

kr Našim sadjarjem v vednost. Obiranje sadja je pri nas v mnogih primerih skrajno pomanjkljivo. Zato izgublja naše sadje na trgu ugled in veljavo. Čas in način obiranja mnogo vpliva na kakovost pridelka. Prezgodaj obrano sadje ni dobrega okusa, je podvrženo gnilobi, grbančenju in izhlapevanju vo-

Stiskalnico in mlin

za sadje, sode in kadi prodam ter kupi sadje za stiskanje Kirbiš, Celje.

Lokal in stanovanje

z dvema sobama in pritliklinami odda Kirbiš, Celje.

V nedeljo vsi na Anski vrh!

TRGATEV GROZDJA

Igra godba poštnih nameščencev
Priporoča se gostilničar

Opremljeno sobo

s hrano oddam eni ali dvema osebama. Vpraša se v Kersnikovi ul. 13.

Stanovanje

v novi hiši, soba, kuhinja s pritliklinami in predsobo se takoj odda. Ponudbe pod »Mirna stranka« na upravo lista.

Stanovanje

soba in kuhinja, se odda. Vprašati v trgovini Gaberc, Celje.

Tričlanska družina vzame v najem manjše posestvo (hišo)

Gre za hišnika, oskrbnika ali kaj sličnega. Ponudbe s pogoji in ceno na upravo lista pod »Celje«.

Rabljeno pohištvo

kuhinjsko opremo, posteljne vložke, zimnice itd., kupim. Ponudbe s ceno na upravo lista pod »Takoje«.

PREMOG - DRVA

IVAN BELCER - Celje - Narodni dom
Telefon 26

Lepo solčno stanovanje

v novi hiši, 3 sobno, kuhinja z balkonom, se odda. Cesta na grad, hiša z belo ograjo. Vprašati v l. nadstropju.

Učenko za kuhinjo

sprejem. Gostilna Gledališka ul. 7 v Celju.

POZOR!

Ravnokar je prispela nova pošiljka vina in sicer: Prima dingač, vugava, opolo, in domača portugalka — Vsako sredo in petek direktna pošiljka vsakovrstnih morskih rib, pečene na gardeli ali kakorkoli na lastno željo — Vsako sredo in petek dobite ribji brodet s špageti — Ražnjiči, čevapčiči in razna druga jedila — Vse to dobite v RESTAVRACIJI NARODNEGA DOMA V CELJU

Priporoča se ZVONKO BLAŽEVIČ

de. Z nepravčasnim obiranjem sadja so kmetovalci znatno oškodovani tudi na množini pridelka, kajti plodovi pridobivajo na svoji teži baš zadnje dni dozorevanja. Tudi pri prevozu je potrebno sadju posvetiti največjo pažnjo, ker se nepravilno vloženo sadje obtočje in skvari. Zato opozarjamo naše sadjarje, da je prepovedano obirati in prodajati jabolka pred naslednjimi termini: boskopski kosmač in kanadka 5. oktobra, voščenka, zeleni in rdeči štetinec, rumeni Bellefleur in Baumanova reneta 10. oktobra, Londonski peping

in Boigovo jabolko 15. oktobra, Por. krivopecelj, bobovec, Champ. reneta, Ontario in Jonathan 20. oktobra, mošančke 25. oktobra. Sadje za svežo uporabo se mora brezpogojno obirati z roko. Hruške in jabolka se naj obirajo šele takrat, ko so drevesno zrela. Namizne hruške in jabolka je treba brezpogojno obirati z roko, tako da ostane pececlj nepoškodovan. Letos je bila zopet odlična letina za jabolka. Naši sadjarji so pridelali toliko jabolka, da že dolgo ne pomnijo take letine. Obrodile so zlasti kanadke in voščenke.

Savinjska posojilnica v Žalcu

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO — USTANOVLJENA LETA 1881
Nudi popolno varnost za vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu ter jih obrestuje najugodnejše

H MELJARJI Nalagajte denar pri domačem zavodu!
Račun Poštne hranilnice št. 10.994 Brzjavni: »Posojilnica« Telefon št. 2
BLAGAJNIŠKE URE: ob delavnikih od 8. do 12. in od 14. do 18., ob nedeljah do 9. do 11.

Franjo Dolžan - Celje Za kresijo 4

kleparstvo, vodovodne instalacije
strelododne naprave

Prezema vsa v zgoraj navedene stroke spadajoča dela in popravila — Cene zmerne — Postrežba točna in sofinca

Nogavice

vseh vrst, oblačila damska, moška, otroška tudi po meri dobite najcenejše v trgovini - pletilnici »Mara« Pongračič, Celje, Slomškov trg 1.

Kožice činčila zajcev

za damski paletu prodam. Vprašati pri krznarju Fröhlichu, Celje, Samostanska ul.

4-5 sedežna limuzina

Mercedes-Benz se ugodno prodam. Jugopromet — Golob Ivan, Celje — Krekova c. 11 (prej Haselbach)

Ia koroški krompir

dobite v vsaki množini pri tvrdki Jugopromet — Golob Ivan, Celje — Krekova c. 11 (prej Haselbach).

Oglašuite!

Za začetek šolskega leta šolske knjige

— nove in antikvarične — in vse druge

šolske potrebščine pri tvrdki

Karl Goričar vdv. - Celje

Kralja Petra c. 7

KUPUJEMO TUDI ANTIKVARIČNE KNJIGE!

Zahvala

Globoko nas je ganila prisrčnost in ljubezen, katero so nam izkazali sorodniki, prijatelji in znanci, ko nas je zapustil naš nepozabni oče, brat, svak in stric, gospod

Vinko Kukovec

Zahvaljujemo se vsem, ki so v teh težkih dneh čutili z nami, nas tolažili ter darovali številne vence in sopke, da počastijo spomin našega dragega pokojnika.

Prav posebno smo dolžni zahvalo prečastiti duhovščini za spremstvo, predsedniku mestne občine g. dr. Voršiču, podpredsedniku Slovenskega obrtnega društva g. Lečniku ter zastopniku Celjske posojilnice g. dr. Juru Hrašovcu za njihove poslovilne besede, Celjskemu pevskemu društvu in pevskemu društvu Oljki za v srce segajoči žalostinki ter gasilski četi Gaberje za častno spremstvo.

Iskrena hvala vsem, ki so našega dragega pokojnika spremili v tako častnem številu na njegovi zadnji poti. Zaveš, da ste čutili z nami, nam je ob bridki izgubi v veliko uteho. Zato vsem, prav vsem prisrčna zahvala!

CELJE, 11. oktobra 1939.

Slavko, Marica, Zlatka, otroci,
rodbini dr. Vekoslava Kukovca in Franca Kukovca, brata,
Josipina Preač, sestra